

TRIDUUM PASCHALNE

SZCZYT ROKU LITURGICZNEGO

łac. „triduum”

„trzy dni”

w których wspominamy
mękę, śmierć i zmartwych-
wstanie Jezusa Chrystusa

hbr. „pesach”

פֶּסַח

„przejście”

ze stanu grzechu do stanu
odkupienia, ze śmierci
do życia – dzięki ofierze
Chrystusa na krzyżu

Trzy czy cztery dni?

Według żydowskiej rachuby czasu dni liczy się od zachodu do zachodu słońca. Triduum Paschalne rozpoczyna się zatem we czwartek wieczorem Mszą Wieczerzy Pańskiej, a kończy się nieszporami Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego.

01

CZWARTEK

02

PIĄTEK

03

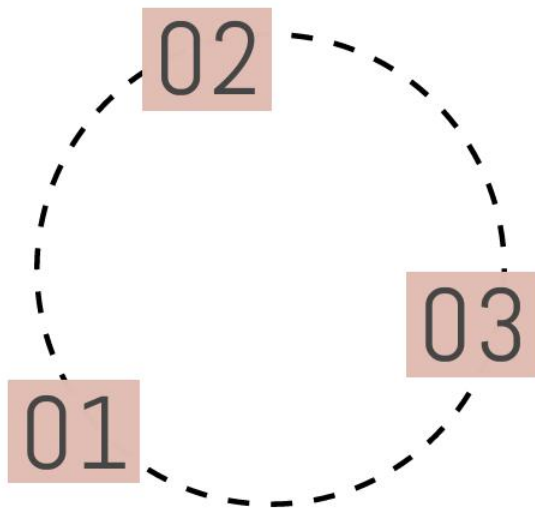
SOBOTA

NIEDZIELA

02

Te trzy dni to tak naprawdę jeden wspólny obchód liturgiczny. Poszczególne celebracje stanowią jedność: od znaku krzyża na rozpoczęcie Mszy Wieczery Pańskiej w Wielki Czwartek aż po błogosławieństwo na zakończenie celebracji Wigilii Paschalnej. Wszystko, co w tym czasie czynimy poza kościołem, również możemy traktować jako liturgię.

Liturgia nie tylko przypomina zbawcze wydarzenia, ale je UOBECNIA. Uczestnicząc w każdej liturgii bierzemy udział w zdarzeniach, które dokonały się już raz w rzeczywistości historycznej. Zostajemy niejako przeniesieni do ich centrum i uczestniczymy w ich zbawczych skutkach.

Liturgia Triduum Paschalnego jest niezwykle piękna, bogata i przekazuje najważniejsze wydarzenia z życia Chrystusa.

„On to w dzień przed męką za zbawienie nasze i całego świata, to jest dzisiaj, wziął chleb w swoje święte i czcigodne ręce...”

I Modlitwa Eucharystyczna (Kanon Rzymski) na Wielki Czwartek

WIELKI CZWARTEK

„To czyńcie na moją pamiątkę”.

Łk 22, 19

OPRÓŻNIENIE
TABERNAKULUM

MSZA WIECZERZY
PAŃSKIEJ

ADORACJA
W CIEMNICY

DENUTATIO ALTARIS

Wielki Czwartek jest wspomnieniem **Ostatniej Wieczerzy**, którą Jezus spożył z uczniami. Była to tradycyjna uczta paschalna, upamiętniająca wyjście Izraelitów z niewoli egipskiej. Jezus nadał jej nowy sens, utożsamiając się z Barankiem Paschalnym, który stanowi doskonałą ofiarę za życie całego świata.

Ustanowił w ten sposób **Eucharystię**, a polecając uczniom, by ją kultywowali – **sakrament kapłaństwa**.

Obchody Triduum Paschalnego rozpoczyna **Msza Wieczerzy Pańskiej**. Przed liturgią opróżnia się tabernakulum. Wszyscy wierni przyjmą chleb konsekrowany podczas tej Eucharystii, by podkreślić fakt spożywania jednego chleba i picia z jednego kielicha, tak jak Apostołowie z Jezusem podczas Ostatniej Wieczerzy.

*„Oto Baranek Boży,
który gładzi grzechy świata”.*

Charakterystyczny dla tego dnia jest biały kolor szat liturgicznych. Podkreśla on, że jest to czas radości i świętowania. Służy temu także uroczyste odśpiewanie hymnu „Chwała na wysokości Bogu” przy wtórze dzwonów, po raz pierwszy od początku Wielkiego Postu. Od tego momentu organy i wszelkie dzwonki zamilkną aż do liturgii Wigilii Paschalnej.

„Chlubimy się krzyżem naszego Pana Jezusa Chrystusa; w Nim jest nasze zbawienie, życie i zmartwychwstanie, przez Niego jesteśmy zbawieni i oswobodzeni”.

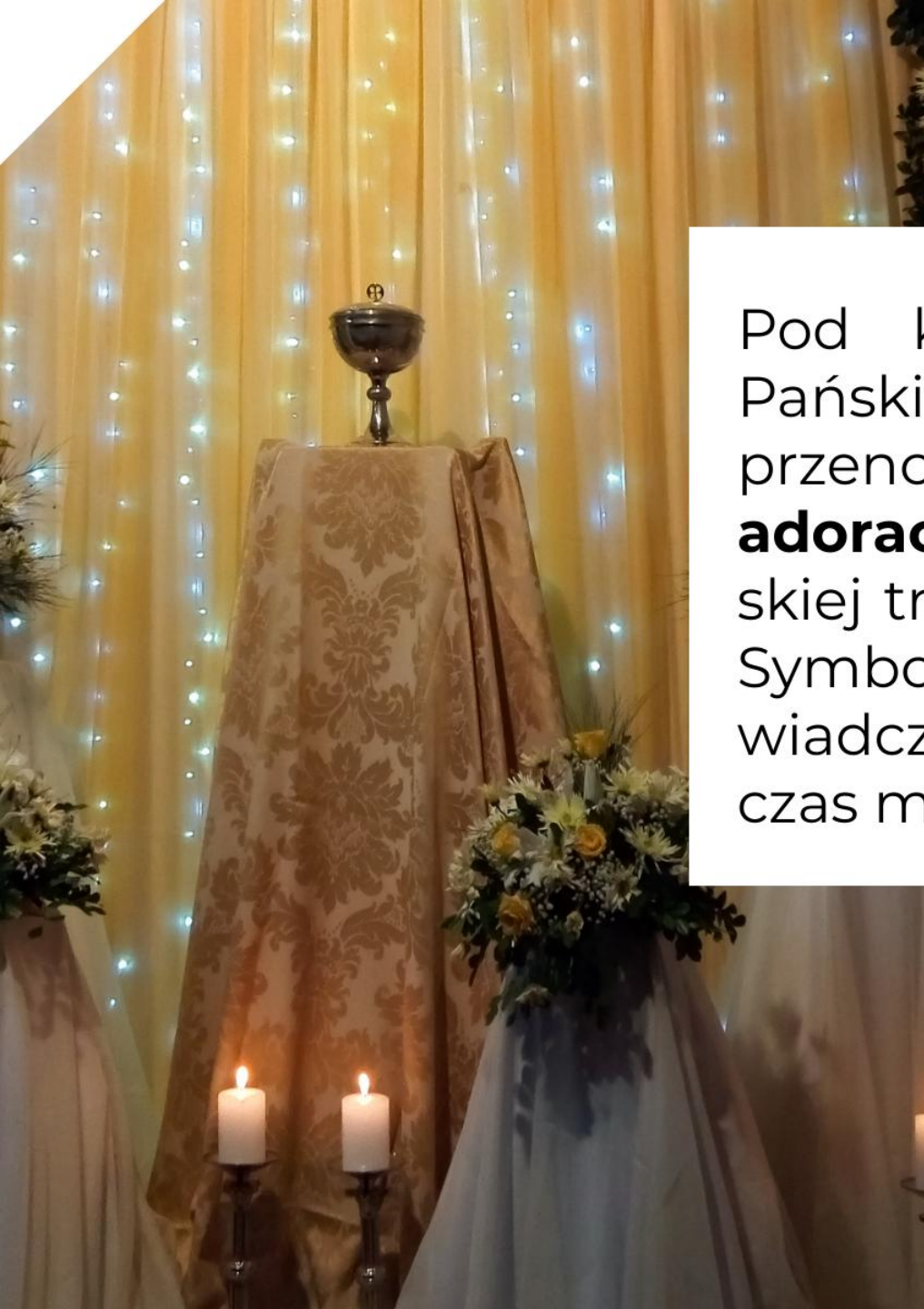
Antyfona na wejście, por. Ga 6,14

Wyjątkowym gestem jest **umywanie nóg** na wzór Jezusa obmywającego nogi uczniom podczas Ostatniej Wieczerzy. Był to wyraz Jego bezgranicznego oddania. Dla nas jest wezwaniem do miłości i ofiarnej służby innym.

„Daję wam przykazanie nowe, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem”.

J 13, 34

Pod koniec Mszy Wieczerzy Pańskiej Najświętszy Sakrament przenoszony jest do **ołtarza adoracji**, nazywanego w polskiej tradycji religijnej ciemnicą. Symbolizuje ona cierpienia doświadczane przez Jezusa podczas modlitwy w Ogrójcu.

*„Sam Dwunastu się powierzył,
i za pokarm z Rąk Swych dał”.*

Hymn „Pange lingua” –
św. Tomasz z Akwinu, XIII w.

łac. „denutatio
altaris”

„obnażenie
ołtarza”

11

Wymownym gestem tego dnia jest także **obnażenie ołtarza**. Jest to symbol uniżenia Chrystusa, opuszczenia przez uczniów oraz огоłocenie z szat podczas męki.

WIELKI PIĄTEK

„Oto drzewo krzyża, na którym
zawisło zbawienie świata...”

LITURGIA MĘKI PAŃSKIEJ

- LITURGIA SŁOWA
- ADORACJA KRZYŻA**
- KOMUNIA ŚWIĘTA
- PROCESJA DO GROBU PAŃSKIEGO

Ten dzień upamiętnia **mękę i śmierć Jezusa**. Kościół nie sprawuje wtedy Mszy Świętej na znak pokornej czci dla dzieła Chrystusa. W ciągu dnia, zgodnie z tradycją, często odprawia się nabożeństwa drogi krzyżowej. W godzinach wieczornych sprawuje się Liturgię Męki Pańskiej.

Jest to dzień skupienia i ciszy, a wiernych obowiązuje post ścisły.

Liturgia Wielkiego Piątku jest kontynuacją Liturgii Wielkiego Czwartku. Rozpoczyna się w ciszy od gestu prostracji – leżenia krzyżem, wykonywanego przez kapłana. Szaty liturgiczne mają tego dnia kolor czerwony, który jest symbolem męczeństwa, ale przede wszystkim podkreśla królewską godność Chrystusa, który z krzyża panuje nad całym światem i śmiercią.

Liturgia Słowa

Tego dnia czytania dotyczą męki i śmierci Jezusa. Centralnym elementem jest **Pasja według św. Jana**, która nawiązuje do obrzędu koronacji króla w Izraelu. Często wykonywana jest w formie śpiewu, co podkreśla jej doniosłość. Charakterystyczna jest rozbudowana **modlitwa powszechna**. Składa się z 10 wezwań za Kościół i świat.

Adoracja krzyża

Punktem kulminacyjnym Liturgii Męki Pańskiej jest uczczenie krzyża, który jest symbolem miłości oraz zwycięstwa nad grzechem i śmiercią. Obrzęd ten rozpoczyna się od odsłonięcia krzyża w 3 etapach lub jego procesyjnego wniesienia. W tym dniu oddaje się mu taką cześć, jaką zwykle otacza się Najświętszy Sakrament.

„msza z darów uprzednio konsekrowanych”

Po adoracji krzyża wierni przyjmują Komunię Świętą. Nie dokonuje się jednak konsekracji, ale spożywa dary z Mszy Wieczery Pańskiej z Wielkiego Czwartku.

*„Jezu Chryste, Panie miły,
Baranku bardzo cierpliwy!
Wzniosteś na krzyż ręce swoje,
Gładząc nieprawości moje”.*

A. Różniatowski, 1610 r.

Procesja do Grobu Pańskiego

Zakończeniem liturgii Wielkiego Piątku jest przeniesienie Najświętszego Sakramentu do Grobu Pańskiego. Monstrancja okryta jest welonem symbolizującym całun, w który owinięte było ciało Jezusa oraz tajemnicę wydarzeń Wielkiej Soboty. Wierni trwają na czuwaniu – pełnym skupienia oczekiwaniu na zmartwychwstanie Jezusa.

WIELKA SOBOTA

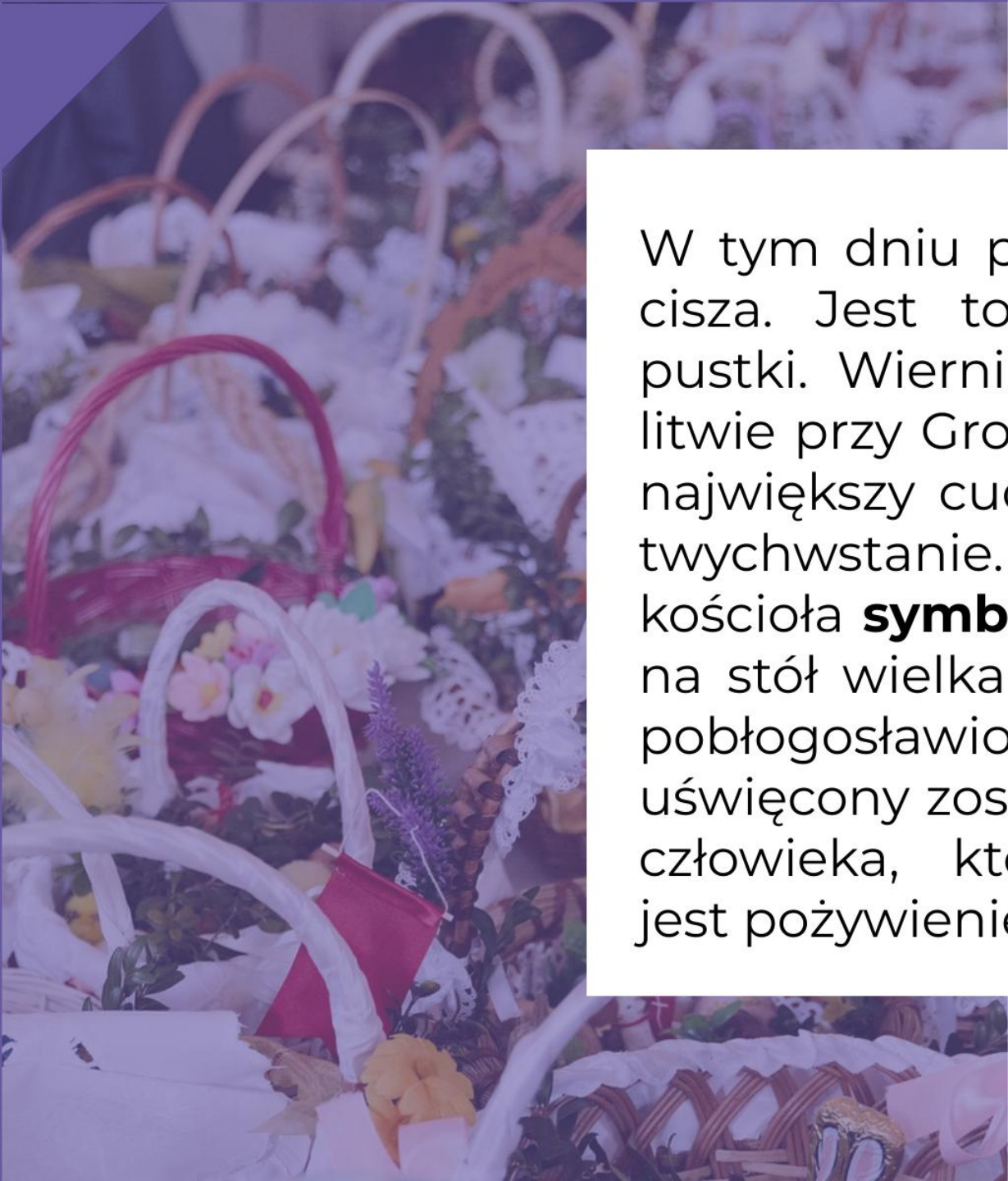
BŁOGOSŁAWIENSTWO
POKARMÓW

LITURGIA WIGILII
PASCHALNEJ

„Co się stało? Wielka cisza spowita ziemię; wielka na niej cisza i pustka. Cisza wielka, bo Król zasnął. Ziemia się przelękała i zamilkła, bo Bóg zasnął w ludzkim ciele, a wzbudził tych, którzy spali od wieków. Bóg umarł w ciele, a poruszył Otchłań”.

Ze starożytnej homilii na Świętą i Wielką Sobotę

W tym dniu panuje liturgiczna cisza. Jest to dzień zupełnej pustki. Wierni trwają na modlitwie przy Grobie, oczekując na największy cud świata – Zmartwychwstanie. Przynoszą do kościoła **symboliczne pokarmy** na stół wielkanocny, by zostały pobłogosławione. W ten sposób uświęcony zostaje doczesny byt człowieka, którego podstawą jest pożywienie.

LITURGIA WIGILII PASCHALNEJ

Jest to pamiątka nocy paschalnej – nocy wyjścia Izraelitów z niewoli egipskiej. Chrystus stał się nową Paschą, uwalniając nas spod jarzma grzechu i śmierci. Radość z tego faktu podkreśla biały kolor szat liturgicznych.

Mimo że rozpoczyna się w sobotę po zmroku, zgodnie z żydowską rachubą czasu liturgicznie przynależy już do Niedzieli Zmartwychwstania.

Liturgia Wielkiej Soboty składa się z następujących obrzędów:

LITURGIA ŚWIATŁA

LITURGIA SŁOWA

LITURGIA CHRZCIELNA

LITURGIA EUCHARYSTYCZNA

Liturgia Światła

Liturgia Wigilii Paschalnej rozpoczyna się od **poświęcenia ognia** i przygotowania **paschału**, który jest procesyjnie wnoszony do kościoła. Symbolizuje on ogień prowadzący Izraelitów po ucieczce z Egiptu oraz zmartwychwstałego Chrystusa – Światłość Świata. Od niego wierni zapalają swoje świece. Przyjmują jego światło tak, jak od Chrystusa przyjmujemy nasze zbawienie.

*„Chrystus wczoraj i dziś, Początek i Koniec,
Alfa i Omega. Do Niego należy czas
i wieczność. Jemu chwała i panowanie
przez wszystkie wieki wieków”.*

łac. „benedictio
cerei”

„pochwała
świecy”

24

Po wejściu do kościoła i zapaleniu wszystkich świec odśpiewywany jest starożytny hymn, wysławiający wspaniałość Boga i Jego plan odkupienia świata, który wypełnił się w Jezusie. Nazywany jest **„Orędziem paschalnym”** lub, od początkowego słowa, „Exsultet”.

Liturgia Słowa

Następnie wierni słuchają czytań, które ukazują **historię zbawienia**. Przypominają wydarzenia, przez które Pan Bóg dokonał odkupienia ludzi. Może być ich nawet 9: od początków świata, przez historię wyjścia z niewoli egipskiej Narodu Wybranego, aż po zbawcze dzieło dokonane przez Jednorodzonego Syna Bożego.

Liturgia chrzcielna

Od początku chrześcijaństwa w Wigilię Paschalną włączano katechumenów do wspólnoty Kościoła, udzielając im chrztu. Ta tradycja podtrzymywana jest do dziś. Dorośli przyjmują w tym dniu chrzest wraz z bierzmowaniem i przystępują do Pierwszej Komunii Świętej. Chrzest nowych członków Kościoła poprzedza obrzęd poświęcenia wody, natomiast po nim następuje odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych wszystkich zgromadzonych na liturgii.

Liturgia eucharystyczna

Jest to najbardziej uroczysta liturgia podczas całego roku, pełna znaków i symboli. Stanowi szczyt celebracji Misterium Paschalnego. Może być zakończona **procesją rezurekcyjną**, która wyraża radość ze zmartwychwstania Chrystusa i pragnienie ogłoszenia tej nowiny całemu światu. Jest to pierwsza Msza Paschalna związana ze świętowaniem zmartwychwstania Chrystusa.

Święte Triduum Paschalne trwa przez całą Niedzielę Wielkanocną, aż do nieszpórów. Przedłużeniem czasu radości są obchody Oktawy Wielkiej Nocy. Cały okres Wielkanocny trwa aż 7 tygodni. Kończy się w uroczystość Zesłania Ducha Świętego.

NIEDZIELA ZMARTWYCHWSTANIA

*„Śmierć zwarta się z życiem i w boju, o dziwy,
choć poległ Wódz życia, króluje dziś żywy”.*

Sekwencja Wielkanocna

Chrystus Zmartwychwstał – Prawdziwie Zmartwychwstał!

Obrazy: www.pixabay.com, www.cathopic.com

powered by

